מיסוי שוק ההון

נובמבר 2014

אמיר סוראיה
קנובל בלצר סוראיה מידן ושות'

WWW.MGI-ISRAEL.CO.IL
WWW.SORAYA.CO.IL

עיקרי הנושאים

- **ריכוז שיעורי המס**
  - ✓ שיעורי המס ליחידים וחברות בשוק ההון (ריענון)
  - ✓ תנאים ודגשים לשיעורי המס המופחתים
  - ✓ אג"ח בין חברות קשורות

- **קיזוז הפסדים**
  - ✓ עיקרי העקרונות והכללים לקיזוז הפסדים בשוק ההון
  - ✓ סדר הקיזוז האופטימלי
  - ✓ פרשנות המונח "רווח הון בעסק"
  - ✓ קיזוז הפסד הון כנגד רווח מאופציות שניתנו לעובד
  - ✓ קיזוז הפסד מהפרשי שער (פס"ד כלל)

שיעורי המס

mgi
BUSINESS SOLUTIONS
WORLDWIDE

מיסוי יחידים בשוק ההון -מהיכן ולאן

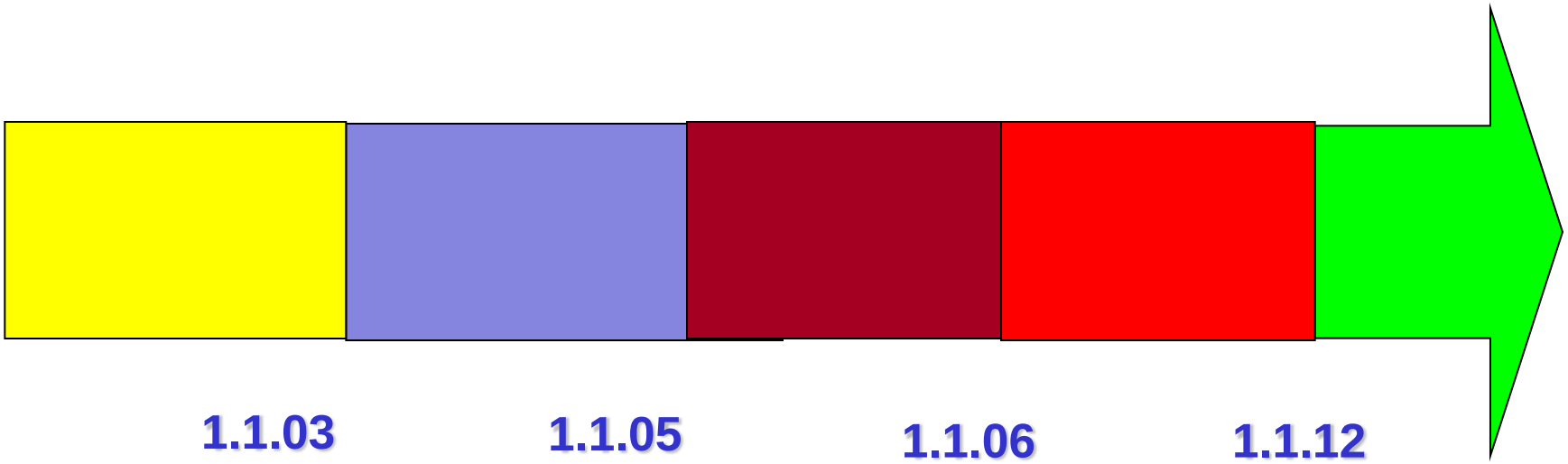

1.1.12

החוק לשינוי נטל המס (תיקון מס' 187לפקודה)

ככלל, העלאת שיעורי המס על רווחים והכנסות מהון. העלאת שיעור המס על רווחי הון והכנסות ריבית ל- 25% או 15% (במקום 20% או 15%).

1.1.06

רפורמת המס השלישית (תיקון מס' 147 לפקודה)

ככלל, השוואת שיעורי המס על ניירות ערך. העלאת שיעור המס על רווחי הון והכנסות ריבית בשוק ההון, ל- 20% או 15% (במקום 15% או 10%).

1.1.05

תיקון מס' 142 לפקודה.

הקדמת הפחתת שיעור המס על רווחיים והכנסות מניירות ערך זרים ל- 15% (במקום 35%).

1.1.03

הרפורמה במיסוי ישיר (תיקון מס' 132 לפקודה)

הטלת מס על רווחי הון בבורסה בישראל ועל הכנסות ריבית - 15% או 10%.

ריכוז שיעורי המס ליחידים

סוג מכשיר פיננסי	הכנסה/רווח	יחיד	יחיד בעל מניות מהותי (*)
מניות, קרנות נאמנות פטורות ונגזרים	רווח הון ודיבידנד (למעט ממפעל מאושר)	25% ריאלי (**)	30% ריאלי (**)
אג"ח, פקדונות והלוואות שקליות	רווח הון וריבית	15% נומינלי	רווח הון- 20% נומינלי ; ריבית – מס שולי
אג"ח, פקדונות והלוואות צמודות	רווח הון וריבית	25% ריאלי (**)	רווח הון- 30% ריאלי (**) ; ריבית – מס שולי

(*) החזקה של 10% או יותר באמצעי השליטה, במועד כלשהוא בשנים עשר החודשים שקדמו.

(**) כאשר הנכס צמוד למט"ח או נסחר במט"ח הרווח הריאלי יחושב על בסיס המטבע.

הערה: לגבי חברה, ככלל, שיעור המס הינו בהתאם לשיעור מס החברות (ריאלי) למעט דיבידנד מחברה תושבת ישראל שפטור ממס.

הערות ודגשים לשיעורי המס המופחתים

1. **ההגיון לפער בין שיעור המס הריאלי לשיעור המס הנומינלי**
   (כיום אין הגיון)
2. **נדרש שהיחיד אינו בגדר "סוחר" בניירות ערך** (לא הכנסה מעסק)
3. **כיום אין הבחנה בין מיסוי נייר ערך סחיר למיסוי נייר ערך לא סחיר**
   (אולם, בניירות ערך לא סחירים שנרכשו לפני 1.1.2012 הרווח יפוצל לתקופות המיסוי השונות- מס שולי עד 1.1.2003, 20% עד 1.1.2012 ו- 25% לאחר מכן).
4. **ניתן לדרוש ניכוי הוצאות כרוכות**
   (עמלות, דמי ניהול, יועצים, תיווך וכו').
5. **ניתן לדרוש בניכוי הוצאות מימון, ואז שיעורי המס ליחיד הוא 30% לגבי רווח הון ומס שולי (מינימום 31%) לגבי ריבית.**
6. **לתושבי חוץ ניתנו הטבות משמעותיות, לרבות פטור מרווחי הון מניירות ערך סחירים.**

אג"ח בין חברתי

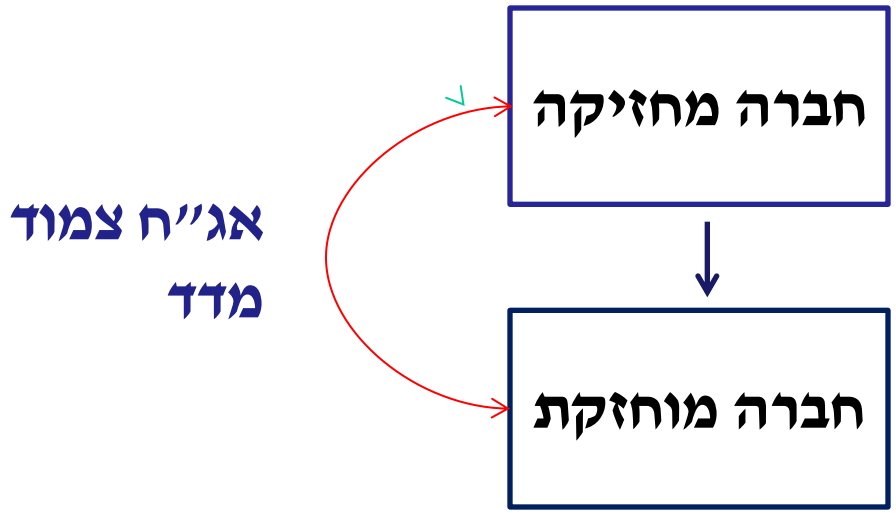

אג"ח צמוד מדד

נדרש שהאג"ח יקיים את הגדרת נייר ערך בחוק ניירות ערך (לא נדרשת סחירות)

לדעתנו, בהתאם ללשון החוק, הפרשי ההצמדה פטורים ממס בידי נותן ההלוואה וניתנים לניכוי אצל מקבל ההלוואה.

הערה: שיעור הריבית בהתאם ל - 3(י) לפקודה הוא המינימום הנדרש (3.23% שקלי ב- 2014). ניתן לקבוע ריבית כלכלית.

קיזוז הפסדים

mgi
BUSINESS SOLUTIONS
WORLDWIDE

קיזוז הפסדים

הכללים בפקודה לקיזוז הפסדים סותרים את עקרון ההתעשרות, המצוי בבסיסה של מערכת המס בישראל.

מן הראוי לאמץ פרשנות מרחיבה, ככל שניתן, ללשון החוק.

קיזוז הפסדים בשוק ההון

מקור	קיזוז
הפסד הון מנייר ערך בשנת המס (*)	יקוזז כנגד רווחי הון (בין אם מני"ע סחיר ובין אם לאו, לרבות שבח); כנגד הכנסות ריבית ודיבידנד מאותו ני"ע; וכנגד הכנסות ריבית ודיבידנד מני"ע אחרים ובלבד ששיעור המס החל עליהם אינו עולה על 26.5%.
הפסד הון מועבר והפסד הון שוטף שאינו מני"ע(*)	יקוזז כנגד רווחי הון (בין אם מני"ע סחיר ובין אם לאו, לרבות שבח);
הפסד עסקי שוטף (בשנת המס) (**)	כנגד כל מקור (אין חובה לקזז כנגד רווח אינפלציוני חייב וכנגד רווח הון, ריבית או דיבידנד ששיעור המס החל עליהם אינו עולה על 25%)
הפסד עסקי מועבר משנים קודמות (**)	כנגד הכנסה מעסק או משלח יד וכנגד "רווח הון בעסק" ובתנאים מסויימים גם כנגד הכנסה מעבודה

(*) סעיף 92 לפקודה.

(**) סעיף 28 לפקודה, סעיף 29 בכל הקשור להפסד שמקורו בחו"ל (הטבלה אינה מתייחסת להפסדים פירותיים בחו"ל).

הערה: כיום הפסד הון מחושב נומינלית.

סדר קיזוז

בהעדר מידרג בחוק לקיזוז הפסדים ***(למעט התייחסויות נקודתיות)*****, *לדעתנו, רשאי הנישום לבחור את סדר הקיזוז.***

<u>מסקנות</u>

- **ראשית יש לקזז את ההפסד הנחות (הפסד מועבר);**
- **יש לקזז הפסדים מהכנסה לפי שיעור מס יורד, מהגבוה לנמוך.**

סדר קיזוז - דוגמאות

דוגמה א

ליחיד הפסדי הון מועברים בסך של 1 מיליון ש"ח והפסדי הון שוטפים מניירות ערך בסך של 2 מיליון ש"ח.

בשנת הדוח ליחיד רווחי הון מניירות ערך בסך של 600 אלף ש"ח והכנסות ריבית מניירות ערך בסך של 3 מיליון ש"ח.

ראשית יש לקזז את ההפסד המועבר כנגד רווח ההון (יתרת הפסד הון להעברה -400 אלפי ש"ח). את הפסדי ההון השוטפים יש לקזז מהכנסות הריבית (הכנסה חייבת 1 מיליון ש"ח).

דוגמה ב

ליחיד שבח ריאלי בסך של 1 מיליון ש"ח. 300 אלפי ש"ח חייבים במס שולי (חלק הרווח עד 7.11.2001), 600 אלפי ש"ח חייבים במס בשיעור של 20% והיתרה, בסך של 100 אלפי ש"ח, חייבת במס בשיעור של 25% (חלק הרווח שנצבר מינואר 2012).

ראשית יש לקזז הפסד הון מהרווח החייב במס שולי, וככה הלאה.

רווח הון בעסק

כאמור לעיל, הפסד עסקי מועבר ניתן לקיזוז גם כנגד רווח הון בעסק

- **פרשנות רשות המיסים מצומצמת ביותר**
- **בפס"ד בענין מודול בטון (ע"א 2895/08) נקבע כי רווח ממכירת מניות בחברה בת הינו "רווח הון בעסק"**
- **בפס"ד ד.מ.ק.א (מחוזי) נקבע כי הכנסות מהפרשי שער בגין הלוואה שניטלה הן אינטגרליות לעסק.**
- **ומה לגבי רווח מניירות ערך סחירים שמהווים חלק מההון החוזר של העסק (אינטגרלי לעסק?)**

ובלשון כבוד השופט י. עמית *"ככלל, בנושאי קיזוז הפסדים יש להעניק מעמד בכורה לגישה המרחיבה את הקיזוז על פני הגישה המצמצמת".*

אופציות לעובדים (סעיף 102)

האם ניתן לקזז הפסד הון כנגד רווח ממימוש אופציות לעובדים?

- **סעיף 102 כולל שני מסלולים – מסלול הוני ומסלול פירותי.**
- **האם סעיף 102 קובע את המקור או רק את שיעורי המס?**
- **כלכלית יש לחלק את הרווח לשני רכיבים- השווי ההוגן של האופציה במועד ההענקה כהכנסה פירותית, והיתרה הונית.**
- **נראה כי במסלול רווח הון ניתן לקזז הפסד הון כנגד הרווח מהאופציות (אולי, לא כולל הערך הפנימי במועד ההענקה).**
- **במסלול פירותי – בעייתי מאוד.**

אופציות לבעלי שליטה ואחרים (סעיף 3(ט))

סעיף 3(ט) אינו קובע את מקור ההכנסה. תכליתו אינה אלא הבהרה, כימות וסיווג

(פס"ד מינץ וזילברשטיין; פס"ד יאיר דר)

לדעתנו, כאשר האופציות אינן סחירות, ניתן לקזז את הרווח כנגד הפסד הון או, לכל הפחות, לפצל את הרווח לשני רכיבים – פירותי והוני.

הפרשי שער - ניירות ערך ופקדונות

- **האם ראוי?**
- **כיצד יחושב הרווח/הפסד כאשר שע"ח יורד?**

<u>פקדון דולרי (פס"ד בראל – מחוזי)</u>

בית המשפט לא התיר בניכוי את ההפסד מירידת שע"ח.

- **בית המשפט מחלק את העסקה לשניים- ריבית והפרשי שער (הפיצול תואם את מהות העסקה?)**
- **אין סעיף בפקודה המתיר בקיזוז הפסד פאסיבי (ואולי יותר נכון להסתכל על ההפסד כהוצאה ביצור הכנסה?)**
- **אילו היה רווח לא היה חייב במס (אבל אין בכלל תנאי כזה בפקודה, לעניין סעיף 28)**

הפרשי שער - ניירות ערך ופקדונות (המשך)

<u>נייר ערך צמוד לדולר או נסחר בדולר (פס"ד כלל– מחוזי)</u>

בית המשפט לא התיר בקיזוז את ההפסד מירידת שע"ח.

- **תנאי יסוד לקיזוז הפסד הון הינו שאילו היה רווח היה חייב במס (סעיף 92 לפקודה)**

- **המשך תיאוריית שתי העסקאות**

  ואם קניתי מניה ב- 100 דולר (שע"ח 4) ומכרתי את המניה ב- 90 דולר (שע"ח 5)... יש לי הפסד הון של $10 לשיטת ביהמ"ש!

ואולי רווח ממכירת אג"ח נפצל לרווח מירידה בריבית חסרת סיכון ורווח מירידה בהתסברות לחדלות פירעון ?

מדובר בפס"ד של בית המשפט המחוזי. קרוב לוודאי שטרם נאמרה המילה האחרונה בנושא.

הפרשי שער - ניירות ערך ופקדונות (המשך)

דוגמא

ישראלי ישראלי (יחיד) רכש ביום 1.1.12 מניות הנסחרות בבורסה בארה"ב תמורת 100 אלפי דולר. ישראלי מכר את המניות ביום 31.12.12. שער הדולר ביום הרכישה היה 4.6 ש"ח ואילו שער הדולר ביום המכירה היה 3.8 ש"ח.

הנחה א– המניות נמכרו תמורת 70 אלפי דולר;

הנחה ב– המניות נמכרו תמורת 100 אלפי דולר;

הנחה ג– המניות נמכרו תמורת 180 אלפי דולר.

לא נגדיל את הרווח

	הנחה א תמורה 70 אלפי דולר	הנחה ב תמורה 100 אלפי דולר	הנחה ג תמורה 180 אלפי דולר
תמורה	266	380	684
עלות	460	460	460
רווח/הפסד נומינלי	(194)	(80)	224
הפסד מהפרשי שער	80	80	80
רווח/הפסד לצורכי מס	(114)	-	224

דגשים והערות

- **החקיקה בנושא קיזוז הפסדים מעוותת מהיסוד (שיטת הסלים וללא קיזוז אחורה).**
- **לדעתנו, ניתן לבחור את סדר הקיזוז** (תמיד להתחיל מההפסד הנחות וכנגד שיעורי המס הגבוהים).
- **הפסדי הון אינם ניתנים לקיזוז כנגד הכנסות ריבית מפיקדונות ותוכניות חיסכון.**
- **כיום אצל בעל מניות מהותי לא ניתן לקזז הפסד הון בשוק ההון כנגד הכנסות מדיבידנד מהחברה בבעלותו.**
- **תנאי יסודי לקיזוז הפסד הון הינו שאם היה רווח היה חייב במס.**
- **לצורך קיזוז הפסד משנים קודמות נדרש להגיש דוח לשנה בה התהווה ההפסד.**
- **אין הבחנה בין ני"ע סחיר ולא סחיר והבחנה בין ני"ע ישראליים וזרים לעניין קיזוז הפסדי הון.**
- **קיימים עיוותים ומגבלות במערכת הניכוי במקור בבנקים.**

דגשים והערות

- מכירה לבעלים (או אחרים) של השקעות לא סחירות שגלום בהם הפסד.
- השקעה בקרן נאמנות כספית/אג"ח ממשלתי חלף פיקדון.
- מימוש ניירות ערך שגלום בהם הפסד במידה ויש רווח באותה שנה הניתן לקיזוז
- הפיכת הכנסה פירותית (ריבית/דיבידנד) להכנסה הונית, ככל שניתן
- הטבות למיעוטי הכנסה ואוכלוסיה מבוגרת- רק על ריבית פיקדונות ותוכניות חיסכון
- חוק האנגלים (ניכוי השקעה במניות של חברת מו"פ ע"י יחיד כהוצאה)

Questions?

תודה על ההקשבה!

אמיר סוראיה

amir@mgi-israel.co.il